

DN Sønderborg Årsmøde og temadag 2025

Grøn Trepert

Dagens program

- Kl. 10:00 velkomst ved DN Sønderborg.
- Kl. 10:15 Gåtur på Kær Vestermark.
Undervejs vil guider fra DN Sønderborg fortælle om stedet og naturen netop her.
- Kl. 12:00 Frokost Naturcentret.
- Kl. 13.00 Foredrag om den Grønne trepart, ved Aase Østergaard, DN Aabenraa.
Og Kystvandråd, ved Carsten Jürgensen, DN Sønderborg.
- Kl. 14:30 Årsmøde i DN Sønderborg.
 - Årsmødet afholdes iht. gældende vedtægter efter nedenstående dagsorden:
 1. Valg af dirigent
 2. Bestyrelsens årsberetning
 3. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen
 4. Forslag fra medlemmerne
 5. Eventuelt.
- Årsmødet forventes afsluttet kl. 16:00.

Foredrag om den Grønne trepart og Kystvandråd.

Danmarks
Naturfredningsforening

Dagens program

- Kl. 10:00 velkomst ved DN Sønderborg.
- Kl. 10:15 Gåtur på Kær Vestermark.
Undervejs vil guider fra DN Sønderborg fortælle om stedet og naturen netop her.
- Kl. 12:00 Frokost Naturcentret.
- Kl. 13.00 Foredrag om den Grønne trepart, ved Aase Østergaard, DN Aabenraa.
Og Kystvandråd, ved Carsten Jürgensen, DN Sønderborg.
- Kl. 14:30 Årsmøde i DN Sønderborg.
 - Årsmødet afholdes iht. gældende vedtægter efter nedenstående dagsorden:
 1. Valg af dirigent
 2. Bestyrelsens årsberetning
 3. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen
 4. Forslag fra medlemmerne
 5. Eventuelt.
- Årsmødet forventes afsluttet kl. 16:00.

Årsmøde, dagsorden

Årsmødet afholdes iht. gældende vedtægter efter nedenstående dagsorden:

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen foreslår valg af Finn Lindhart.

2. Bestyrelsens årsberetning
3. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen
4. Forslag fra medlemmerne
5. Eventuelt.

Årsmødet forventes afsluttet kl. 16:00.

Bestyrelsens årsberetning

Årsberetningen dækker perioden fra sidste årsmøde til nu.

DN Sønderborg havde 1.183 medlemmer i november 2024, og har aktuelt 1.155 medlemmer pr 1. oktober 2025. Desværre igen et svagt fald hen over året.

DN Danmark har 137.000 medlemmer, hvilket er en lille fremgang siden sidste årsmøde.

Det har været et begivenhedsrigt år, hvor hovedopgaverne har været:

- Sagsbehandling af myndighedssager
- Den grønne trepart (gennemgået under foredragsdelen)
- Medlemsarrangementer
- Naturpleje

Sagsbehandling

En vigtig del af DN arbejdet, hvor vi har mulighed for at være ”vagthund” på naturens vejne.

Vi modtager alle mulige slags sager.

Sager screenes og ”interessante” sager fordeles derefter til relevante arbejdsgrupper til behandling.

- Vi har modtaget ca 290 sager (lige fra udvidelse af carporte, over udvidelse af husdyrsproduktioner til planer for urørt skov og ændringer af §3 natur – i år også en del omkring etablering af kystbeskyttelse). Tydeligt færre end sidste år, hvor vi var tæt på 600 sager.
- En mindre del er relevante til at gennemå en form for sagsbehandling.
- 2 sager har ført til besigtigelser i felten.
- Afgivet 2 høringsvar på indkomne sager.
- Afgivet 0 klager.
- Vi har et godt samarbejde med både Naturstyrelsen og kommunen, hvor vi også i visse sager inddrages i forarbejdet til projekter.

Sagsbehandling

Besigtigelser:

- Dispensation til etablering af paddeskrab inden for fredningen af Arnkilsøre.
- Besigtigelse vedr. ansøgning om disp. til ny bygning til naturtilbud og ændring af udearealerne ved Sønderborg Naturcenter.
- Kommunalt kvælstofvandløbsprojekt ved Kajbæk (tidlig inddragelse)

Sagsbehandling

Besigtigelse af planlagte paddeskrab på Arkilsøre. Sammen med repræsentant fra NST og kommunen. Få indsigt i selve sagen samt forvaltningstilgang. Styrke samarbejde med forvaltningerne. DN bakker op om projektet.

Foto Andreas Andersen

Sagsbehandling

Kommunen har ansøgt om dispensation til opførelse af en ny bygning til naturtilbud samt ændring af udearealerne ved Sønderborg Naturcenter. Fredningsnævnet indkaldte til besigtigelse. DN er generelt skeptisk i forhold til udbyggelsen af aktiviteter og bygninger på Kær Vestermark, men har med visse kommentarer ingen indsigelse mod netop dette projekt.

Projektplan fra høring

Sagsbehandling

Invitation fra kommunen til besigtigelse af kommende kvælstofvådområdeprojekt ved Kajbæk (Blans).

Eksempel på tidlig inddragelse.

DN skeptisk, og havde en del kommentarer.

- Vandløbet i god tilstand på strækningen.
- En del sårbar botanik i engene.
- Risiko for forringelser på artsniveau.

(projekt umiddelbart på pause)

Sagsbehandling, høringssvar og klager

- **Høringsvar til planerne for urørt skov i flere af vores lokale skove.**

Bakker generelt op om planerne for urørt skov. Vi har påpeget at der mangler undersøgelser af artsforekomster i rydningsområderne, og at gamle træer skal bevares. Vi har anbefalet prioritering og mest mulig udvidelse af græsningstiltag, samt gjort opmærksom på konkrete tiltag om bla vådområder og orkidee enge.

- **Høringsvar til cykelstiprojekt ved Buskmosevej, Rinkenæs.**

Selv om projektet tager en del naturhensyn, mener DN at det kan gøres bedre, og at bla træer og levende hegn kan bevares og beskyttes bedre. Projektet giver desuden mulighed for forbedringer ved Kirmajbæk, som krydses af projektet.

- **DN Sønderborg har ingen klager indsendt i perioden.**

Danmarks
Naturfredningsforening

Input til muligt lodsejer-naturprojekt

Lokal lodsejer overvejer muligheder for naturtiltag på sine jorde.

DN inviteret til at give input til mulige tiltag og projekter.

Fælles besigtigelse af
arealerne og god snak om
mulige tiltag.

Interessant mulighed for
samarbejder for mere natur.

Fokus på havet, Havgruppen

- Havgruppen har igen i år været meget aktive omkring vores lokale havmiljø:
 - Fortsat fokus på stop af muslingefiskeri. Har bla, sammen med DN Aabenraa og lokale borgmestre skrevet til ansvarlige ministre på området, om at få stoppet muslingefiskeriet samt opfordret til at Flensborg fjord inddrages i udpegning af maritim naturnationalpark.
 - Været i medierne flere gange, omkring iltsvind og fedtemøg.
 - Følger op omkring samarbejdet mellem kommuner på begge sider af grænsen vedrørende Flensborg fjord.
 - Repræsenteret i DN's Havnetværk (gensidig erfarings- og vidensudveksling)
 - Als Stenrev: Observatør ved bestyrelsesmøder

Fokus på havet, Havgruppen

Danmarks
Naturfredningsforening

Har repræsenteret DN ved
Naturvejledernes arrangement
”Fisk på torvet”

Fokus på havet, Havgruppen

Havgruppen var repræsenteret ved indvielse af Als stenrevs fiskebørnehaver i Sønderborg havn.

Donation fra Blue Water

Danmarks
Naturfredningsforening

I forbindelse med at Blue Waters kontor i Sønderborg havde 10 års jubilæum, fik kontoret 10.000 kr, som de kunne donere lokalt efter eget valg.

Til stor glæde valgte de at donere pengene til DN Sønderborg, til vores arbejde med at sikre og forbedre den lokale natur.

Et **KÆMPE TAK** til Blue Water Sønderborg!

Medlemsarrangementer 2025

Vores medlemsarrangementer er en vigtig del af vores arbejde.

Her arbejder vi for at udbrede viden og kendskab om vores lokale natur.

Vi har afholdt 6 ture i år, heraf 2 for børnefamilier

Vi har afholdt 1 foredrag i løbet af vinteren (+ 1 aflyst).

Vi har forsøgt os med en klubaften.

Vi har igen holdt årsmødet i formatet af en temadag.

Naturens dag og Fisk på torvet er afholdt i samarbejde med Naturvejlederne.

Arrangementerne har generelt været afholdt med god succes og godt fremmøde.

**Foredrag: Vilde haver – Vild med vilje,
5. februar, ca 100 deltagere**

Klubaften: Vild med vilje, 27. februar, 10 deltagere

Test af nyt arrangementskoncept,
med større deltagerinddragelse.

Familiearrangement, Vandhulsekspedition, 12. april, ca 20 deltagere

Botanisk slendretur, Østerbystrand, Hartsø,
30. april, ca 16 deltagere

Ekspedition til Draved skov (Nørdetur),
10. maj, 11 deltagere

De vildeblomsters dag, 15. juni,
Ca 15 deltagere

Batnight, Hostrup krat, samarbejde med Dansk Flagermusforening, 32 deltagere.

A nighttime photograph of a town reflected in a body of water. The town's lights are visible across the water, and the sky is dark with some clouds. The foreground is dark, showing the silhouettes of trees and a fence.

Foto: Arter.dk

**Flagermustur for børnefamilier, 5 september,
Gråstensøerne, 25 deltagere**

Naturens dag, 7. september,
mange besøgende børnefamilier

Naturpleje

Vores naturplejegruppe har som altid været godt aktive og har ydet en stor og vigtig indsats for nogle udvalgte naturområder i vores kommune.

Indsatsens primære formål er at holde naturområderne lysåbne, til gavn for lys- og varmekrævende arter.

En god mulighed for direkte at gøre noget

- Der har været afholdt 1 offentligt naturplejearrangement ved Lille Bjørnkær, og der er planlagt yderligere to ved hhv Dynved hav og Staals mose.
- Der er ca 5-25 deltagere på arrangementerne.

Naturpleje i Bjørnkær, 7. juni

Naturpleje ved Dyndvedhav, 11. oktober
og Staals mose d. 8. november

(Billeder fra 2024)

Bioblitz på Kær Vestermark

Danmarks
Naturfredningsforening

D. 17. og 18. august afholdt DN Sønderborg, i samarbejde med Sønderborg kommune – Center for verdensmål, en Bioblitz på Kær Vestermark.

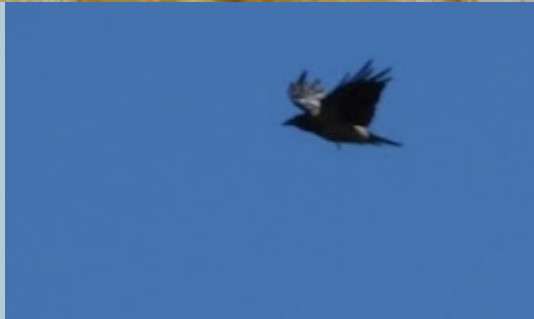
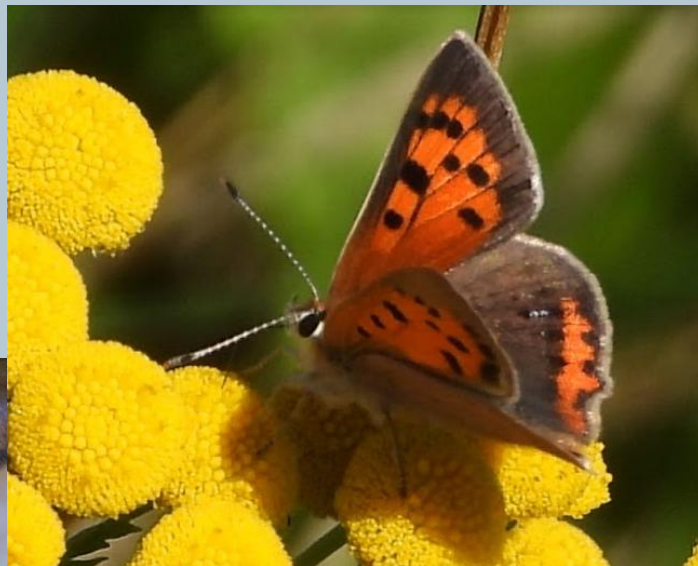
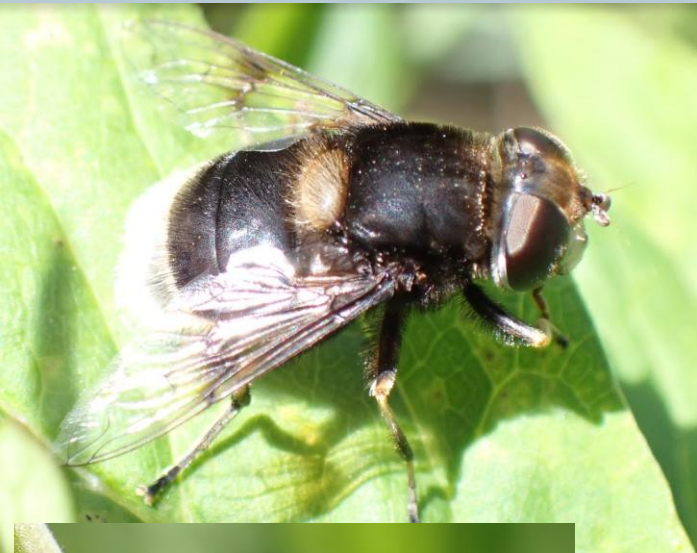
Ca 25 naturnørder var samlet. Både lokale og gæster fra hele landet. Naturvejlederne deltog også med et offentligt arrangement.

Naturcentret var basen, spejderne hjalp med maden, og god service fra Bent Albæk (Center for verdensmål)

På to dage blev der fundet 723 arter.

Formålet var at skaffe større viden om artsforekomster på Kær vestermark, samt give lokale naturnørder en god mulighed for at dele viden og oplevelser.

Kommunens Naturkvalitetsplan

X Udkast til fokusarter DN.xlsx			
	A	B	C
1		Forslag til fokusarter	
2			
3		Fokusart	Naturtype
4	Fugle	Stor skallesluger (Y)	Kysten
5		Vibe (Y)	Strandenge, ferske enge og moser
6		Rødben (Y)	Strandenge, ferske enge, vådområder og heder
7		Gul vipstjert (Y)	Strandenge, ferske enge
8		Digesvaler (Y)	Kystkliner
9		Isfugl (Y)	Lerskrænter
10		Lærkefalken (Y)	
11		Mellemflaspætte (Y?)	Skov, ellesump (?)
12		Gulspurv (Y)	Kræt, hegn, lysåben skov
13		Rødrygget tornskade (Y)	Overdrev
14		Hvinand (T)	Kysten
15		Toppet skallesluger (T)	Kysten
16		Blishøne (T)	Kysten
17		Knopsvane (T)	Kysten
18		Sungsvane (T)	Kysten
19	Insekter	Grøn mosaikguldsmed	Næringsfattige søer og moser
20		Rød libel	
21		Bier/humlebier	
22	Pattedyr	Damflagermus	
23		Frynseflagermus	
24	Krybdyr	Marsvin	
25		Markfirben	
26	Padder	Klokkefrø	
27		Løvfrø	
28		Løgfør	
29		Strandtudse	
30	Fisk	Ål	
31	Planter	Rederod	
32		Alm. Blærerod	
33			

Kommunen er i gang med at udarbejde en naturkvalitetsplan, som skal være med til at prioritere kommunens naturindsats.

Vi er blevet inviteret til at komme med input til planen, og har bidraget med konkrete input om arter og lokaliteter.

Godt eksempel på samarbejde med kommunen, som giver konkret indflydelse

Forslag til fokusarter i Sønderborg Kommunes naturkvalitetsplan

Markskarnbasse

Markskarnbassen er tilknyttet mæg i det åbne land, typisk gødning fra græssere som kreaturer, og udfører en vigtig rolle i nedbrydning og omsætning af mæg.

Oversigt over arbejdsgrupper (tovholder)

- **Administration (Heidi)** - Understøtter den praktiske del af bestyrelsens arbejde
- **Ekstern kommunikation (Martin)**
- **Naturpleje og naturgenopretning (Andreas)** - Udfører naturpleje og arbejder med naturgenopretning
- **Medlemsarrangementer (Heidi)**
- **Fredninger (Birgitte)** - Varetager opgaver vedrørende fredninger, inkl møder og besigtigelser
- **Organisatorisk arbejde (Birgitte)** - Deltager i DN's samråd, repræsentantskabet mm.
- **§3 sager (Martin)** - Sagsbehandling
- **Kommuneplaner mm (Birgitte)** - Sagsbehandling
- **Havgruppen (Carsten)** - Deltager i aktiviteter vedrørende havmiljø, inkl sagsbehandling.
- **Aktivitetsudvalg (Martin)** - Arbejder på at hverve og fastholde aktive DN'er

Repræsentationer

- **Hjortevildtsgruppen (Torben)** - Arbejder med forvaltning af hjortevildt
- **Sakslundrådet (Martin)** - Rådgiver kommunen vedr. Sakslundprojektet
- **Plejeudvalget Kær Vestermark (Birgitte)** - Beslutninger og planer vedr Kær Vestermark
- **Det grønne råd (Martin)** - Rådgiver kommunen på det grønne område
- **Samråd Sydjylland (Birgitte)** - Samarbejde af DN's sydjyske lokalafdelinger
- **Naturpark Nordals rådet (Birgitte)** - Rådgiver omkring Naturpark Nordals
- **Jordkøbsnævnet (Torben)** - Kan mageskifte jord for kommunen (bla til natur)
- **Als Stenrev (Carsten)** - Observatører i bestyrelsen for Als Stenrev

Bestyrelsen generelt

- Vi har afholdt 11 bestyrelsesmøder i løbet af året.

Heraf:

- Et Temamøde om ”Status på naturen i Sønderborg kommune”, med deltagelse fra forvaltningen i Sønderborg Kommune, som fortalte om arbejdet med kommunes Naturkvalitetsplan.
- Et udemøde, med besigtigelse af Fugleværnsfondens reservat i Søgård mose.
- Bortset fra de to ovenstående, afholdes møderne normalt på Sønderborg hus.
- Vi har behandlet en del borgerhenvendelser i løbet af året, med alt fra spørgsmål til eventuelle sager
- Vi har deltaget i møder med diverse myndigheder, og haft dialog med politikere .
- I alt har vi ca haft 25 aktive i DN, inkl bestyrelsen.

Nyt depotlokale

Efter en del søgen sidste år,
lykkedes det i vinters at finde et
depot til vores grej og udstyr.

Egen kirke har velvilliget stille et
rum i deres gamle staldbygninger
til rådighed.

Det er en stor hjælp!

Stort tak til Egen kirke!

Spørgsmål eller kommentarer?

Årsmøde, dagsorden

Årsmødet afholdes iht. gældende vedtægter efter nedenstående dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens årsberetning
3. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen
4. Forslag fra medlemmerne
5. Eventuelt.

Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen

Valg til bestyrelsen.

På valg er:

Kaj Abildgaard – Genopstiller ikke

Birgitte Marcussen

Lene Timmermann

Torben Nielsen

Valg af suppleanter

På valg er:

Bjarne Vinther – Genopstiller ikke

Årsmøde, dagsorden

Årsmødet afholdes iht. gældende vedtægter efter nedenstående dagsorden:

1. Valg af dirigent
 2. Bestyrelsens årsberetning
 3. Valg af medlemmer og suppleanter til bestyrelsen
 4. Forslag fra medlemmerne
- Ingen indkomne forslag
5. Eventuelt.

Eventuelt

Danmarks
Naturfredningsforening

DN Sønderborg Årsmøde og temadag 2025

Den Grønne trepart

Tak for i dag!